

kūrinys, jis parašė „Pamąstymus apie Jėzaus Kristaus gyvenimą ir kančias“, taip pat laiškų, pamokslų, giesmes, maldas ir istorinius veikalus. Pirmasis spausdintas „Kristaus sekimo“ leidimas pasirodė apie 1471 m. Augsburgėje ir netrukus plačiai paplito rankraštineje ir spausdintinėje tradicijoje. Ankstyviausiu „Kristaus sekimo“ kiriliniu vertimu tradiciškai laikomas 1647 m. Dealu vienuolyno spaustuvėje Valachijoje išleistas vertimas, kurį parengė Valachijos valdovo Motejaus Basarabo žmonos kunigaikštienės Elenos brolys Orestas Nasturelas. Tačiau ištyrus Abiejų Tautų Respublikoje atliktus „Kristaus sekimo“ kirilinius vertimus paaiškėjo, kad kai kurie iš jų pasirodė anksčiau nei Oresto Nasturelo vertimas. Pranešime bus kalbama apie tai, kad ankstyviausius Tomo Kempiečio teologinio veikalo „Kristaus sekimas“ kirilinius vertimus atliko Abiejų Tautų Respublikos ukrainiečių raštininkai rusėnų ir bažnytinė slavų kalbomis. Rusėnų vertimas, kurį iš lenkiškojo originalo sukūrė Kyjivo Olų vienuolyno viršininkas, o vėliau Kyjivo ir Visos Rusios metropolitas Petras Mohyla apie 1628 m., knygineje tradicijoje nepapliko. Priešingai, teologinio traktato vertimas į bažnytinę slavų kalbą, atliktas anoniminių ukrainiečių autorių iš 1635 m. lotyniško leidimo, buvo žinomas ne tik ATR ukrainiečių ir baltarusių žemėse, bet ir už jų ribų.

Raktažodžiai: *Tomas Kempietis, „Kristaus sekimas“, Abiejų Tautų Respublika, Petras Mohyla, vertimas, rusėnų kalba, bažnytinė slavų kalba, ukrainiečių raštininkai.*

Анатолій МІНІЧ
Клуб Ротарі міста Рівне

Історія Великого князівства Литовського: волинські стежки

Книга «Історія Великого князівства Литовського: волинські стежки» є комплексним дослідженням історії повсякденного життя українців на волинських землях в період з 1340 по 1569 роки. Книга науково-популярна, в доступній і цікавій формі розказується про перебування українців разом з білорусами і литовцями в єдиній державі. Стверджується, що спільне проживання в одній державі породило в цих народів подібну ментальність, що відрізняється від ментальності московитів. Критикується класичний підхід до вивчення історії за надмірну абстрактність і необґрунтований універсалізм. Натомість, в книзі застосовуються надбання французької школи анналів, в центрі уваги повсякденне життя людини, чим вони харчувались, яке мали житло, що одягали, про що мріяли і як поводитись. Розповідається про розвиток тогочасної моралі і права, вказується на роль монастирів в культурному, просвітницькому і соціальному житті. Здобутки Великого князівства Литовського оцінюються в порівнянні з Київською Руссю, Речі Посполитою та Заходом. Загалом, це окремий історичний період під час якого розпочались процеси національної ідентифікації українців. В російській і радянській історіографії перебування українців в складі ВКЛ подавалось як щось малозначуще і перехідне від Галицько – Волинського князівства до Речі Посполитої. Цей імперський імператив ще й сьогодні присутній в краєзнавчих музеях України. В книзі надаються маршрути туристичних маршрутів для вивчення історичної спадщини доби ВКЛ.

Ключові слова: *історія Великого князівства Литовського, історія Волині, школа анналів, ментальність українців.*